

**НАСТАВНА
ПРОГРАМА**

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО**

ГЕРМАНСКИ ЈАЗИК

I ГОДИНА

Скопје, декември 2014

**средно четиригодишно
образование**

1. ВОВЕД

Предметот германски јазик како втор странски јазик е застапен во наставниот план за гимназиското образование, уметничкото образование и како општообразовен предмет во средното четиригодишно стручно образование од прва до четврта година.

Современата настава по странски јазици за учениците ја определува широко сфатената цел за усни и писмени комуникациски компетенции на странскиот јазик проширени со читачки, социокултурни и интеркултурни компетенции. Наставата е насочена кон ученикот како субјект во наставниот процес, неговиот когнитивен, афективно-социјален развој, односно на развојот на неговата самостојност во учењето и стекнувањето стратегии на учење како основа за доживотно учење.

Предметот германски јазик за прва година на четиригодишното средно образование се изучува со 2 (два) часа неделно, односно 72 часа годишно и има статус на задолжителен предмет.

Наставната програма е наменета за наставата по германски јазик за гимназиските, уметничките и четиригодишните средни стручни училишта и спортската акедмија.

Појдовни основи за изготвувањето на наставната програми за I (прва) година во средното образование се:

- *Заедничката европска референтна рамка за јазиците* (теориските основи и целите на современата настава по странските јазици и нивоата на компетенции за комуникативна употреба на странскиот јазик)¹;

- Постигањата на учениците од деветгодишното основно образование, односно постигнато ниво A2 (темелно ниво) согласно *Заедничката европска референтна рамка за јазиците*.

¹ Како ориентација во однос на нивоата на јазични компетенции кои учениците би требало да ги постигнат на крајот на секоја година на средното образование се земени предвид насоките од *Заедничката европска референтна рамка за јазиците*, кои разликуваат вкупно шест нивоа на комуникативно користење на странскиот јазик: Во подрачјето на елементарно ниво тоа се нивоата A1 (подготвително ниво/Breakthrough) и A2 (темелно ниво/Waystage), во подрачјето на самостојно користење на јазикот нивоата B1 (преодно ниво/Threshold) и B2 (самостојно ниво/Vantage) и во подрачјето на компетентно користење на јазикот ниво Ц1 (напредно ниво/Effective Operational Proficiency) и Ц2 (највисоко ниво/Mastery).

Во условите на учење на германскиот јазик во Република Македонија учениците по четири години учење (по завршувањето на IX одделение) можат целосно да го постигнат нивото A2 (темелно ниво).

После прва година учење на германскиот јазик во средното образование можат да го постигнат A2 + (зајакнато темелно ниво), после втора година учење на германскиот јазик во средно образование можат да го постигнат B1 (преодно ниво), после трета година учење на германскиот јазик во средно образование можат да го постигнат B1+ (зајакнато преодно ниво), а после осум години на учење на германскиот јазик (по завршувањето на IV година) можат целосно да го постигнат B2 (самостојно ниво). Постигнувањето на компетенциите согласно наведените нивоа ќе бидат прикажани преку очекуваните резултати во сите наставни програми за средно образование (за I, II, III и IV година).

2. ЦЕЛИ НА НАСТАВАТА ЗА I ГОДИНА ГИМНАЗИСКО И СРЕДНО СТРУЧНО ЧЕТИРИГОДИШНО ОБРАЗОВАНИЕ

Основна цел на наставата по германски јазик како втор странски јазик за I година гимназиско и средно стручно четиригодишно образование е развој на компетенции за интеркултурно дејствување на германски јазик во приватен домен.

Ученикот/ученичката:

- да препознава процеси на учење, самостојно да користи дадени материјали и да применува познати стратегии за самостојно изучување странски јазик и во учењето на германскиот јазик;
- аудио-визуелно да препознава нови зборови и искази и да го разбере нивното значење во познат контекст;
- глобално и селективно да разбира прочитани или слушнати текстови со позната и помалку позната тематика;
- да репродуцира и продуцира зборови и јазични искази согласно соодветното ниво;
- усно и писмено да опишува и искажува сопствени искуства, мислења и ставови со едноставен вокабулар на секојдневна и позната тематика;
- да пишува едноставни јазични искази и куси текстови со примена на едноставни сврзници;
- да води едноставна комуникација, куси разговори на секојдневни теми;
- да препознае социокултурни разлики од секојдневниот живот на сопствената култура и културата на земјите од германско говорно подрачје и сопствени стереотипни ставови и однесувања;
- да развива интерес кон културата на земјите од германското јазично подрачје.

Компонента 1. ЛЕКСИЧКИ ЕДИНИЦИ			
Цели	Содржини	Примери	Активности и методи
Ученикот/ученичката:			
<p>- новонаучената лексика да ја препознава во контекст;</p> <p>- да го разбере значењето на новите лексички единици во контекст;</p> <p>- да ја примени новонаучената лексика во контекст.</p>	Купување	- Was kosten die Schuhe und die Hose?	Водење разговор на тема за тоа како го трошам својот џепарлак и кои се моите навики за купување (купување облека, изразување мислење за мода, споредување на модни стилови), говорни вежби околу изгледот и модата, говорно и писмено обраќање со учтива форма, писмени вежби за опис на личности, изразување на своите модни ставови и сл.
	Патување	- Mit dem Fahrrad in 10 zehn Tagen durch Australien.	Вежби со слушање или читање и репродукција на слушнатото или прочитаното на тема време и временски прилики, патување и превозни средства. Водење разговор на тема како се планираат патувања, како треба да се снајдеме во друга држава како туристи, опишување на посетени места. Писмено изразување преку пишување кратко писмо или разгледница, и др. со акцент на целта на патувањето и опис на времето.
	Личности	- Arnold Schwazenneger ist ein berühmter Schauspieler	Вежби со слушање или читање и репродукција на слушнатото или прочитаното, усно и писмено изразување, примена на комуникативните модели на тема опис на личности, припадност, носење одлуки и изразување на сопствени преференци.
	Мерни единици	- Länge, Breite ,Höhe, Zeit,.	Вежби со слушање или читање и репродукција на слушнатото или прочитаното, усно и писмено изразување на тема за мерните единици, со акцент на комуникативни модели за изразување на сопствено мислење.

	<p>Мојата идна професија</p>	<p>- Mein Traumberuf ist Pilot werden.</p>	<p>Вежби со слушање или читање и репродукција на слушнатото или прочитаното, усно и писмено изразување на тема за ситуации во ресторан, образование и желби за професионална ориентација. Симулирање говорна ситуација или играње улоги на теми за во ресторан, на интервју за работа. Изработка на проекти во наставата за професии.</p>
	<p>Минатото и денес</p>	<p>- Das Leben in der Vergangenheit und heute.</p>	<p>Вежби со слушање или читање и репродукција на слушнатото или прочитаното, усно и писмено изразување на тема за животот порано и сега. Примена на комуникативни модели за усно и писмено изразување сопствен став или мислење на тема за телевизијата, активностите во домаќинството и слободното време.</p>

3. КОНКРЕТНИ ЦЕЛИ

Компонента 2. ГРАМАТИЧКИ СТРУКТУРИ			
Цели	Содржини	Примери	Активности и методи
Ученикот/ученичката:			
<p>- точно да употребува определени едноставни граматички структури, се уште систематски прави елементарни грешки, но по правило може да го изрази саканото;</p> <p>- да разликува и да разбира определени граматички структури.</p>	<p>Споредување придавки: компаратив со помош на <i>als, wie</i></p> <p>Глаголи врзани со соодветен падеж- акузатив и датив</p> <p>Модални глаголи</p> <p>Можен начин Конјунктив 2 со <i>würde</i>, Modal- und Hilfsverben</p> <p>Präteritum, Perfekt Präteritum von den Modal- und Hilfsverben</p> <p>Суперлатив am....sten</p> <p>Показни и неопределени заменки (<i>dieser-, welch-, was für ein</i>)</p>	<p>-Ich bin jünger als meine Schwester. -Er ist so gross wie ich.</p> <p>- Ich finde den Film super. - Das Buch gehört ihm.</p> <p>-Ich muss die Hausaufgaben machen.</p> <p>-Ich würde mehr Obst und Gemüse essen. - Wir könnten einen Ausflug machen.</p> <p>-Ich wollte gestern in den Zirkus gehen, aber ich hatte keine Zeit.</p> <p>-Ich spreche English am besten.</p> <p>- Diese Lampe gefällt mir nicht. - Weches Buch ist am besten? - Was für ein Spiel ist das?</p>	<p>Активностите и методите кои се сугерираат можат да се применат во сите наведени содржини во граматиката согласно барањата за изучување на граматичките структури. Активности кои се сугерираат за реализација на содржините од граматиката се:</p> <p>- вежби од типот на вербално реагирање на поставено прашање; - вежби од типот на пополнување празни места во реченицата, вметнување зборови или реченични делови; - вежби од типот на повеќечлен избор; - вежби од типот на поврзување искази, прашања и одговори, антоними и сл; -вежби за правилен редослед на зборовите во реченицата - вежби со користење на илустрации, флеш карти и постери; - играње улоги и симулации на дадени ситуации и сл; -вежби за писмено изразување (дијалози, кратки писма, кратки</p>

	<p>Предлози со датив и акузатив Wechselpräpositionen</p> <p>Зависни реченици со сврзникот „дека“ <i>Dass-Sätze</i></p> <p>Условни реченици со сврзникот кога/ако Wenn- Sätze</p> <p>Причински реченици со сврзникот бидејќи Weil- Sätze</p>	<p>-Das Bild hängt an der Wand. -Ich hänge das Bild an die Wand</p> <p>-Ich glaube, dass er sehr gut Fussball spielt.</p> <p>-Wenn man aus dem Zimmer geht, soll mann das Licht ausmachen.</p> <p>-Ich gehe heute nicht in die Schule, weil ich krank bin.</p>	<p>состави и сл.) со цел практична примена на граматичките содржини</p>
--	---	--	---

Компонента 3. ЈАЗИЧНИ ФУНКЦИИ			
Цели	Содржини	Примери	Активности и методи
Ученикот/ученичката:			
<p>- соодветно да применува јазични функции за да го искаже она што сака да го каже во едноставна и директна размена на ограничени информации во однос на познати секојдневни прашања, но во други ситуации вообичаено мора да презема компромиси во опсегот на исказот;</p> <p>- без голем напор соодветно да применува јазични функции за да состави искази за познати теми, да води кратки разговори и покрај тоа што често мора да размисли и да започне одново.</p>	<p>Опишување на личности</p> <p>Карактеризирање на личности</p> <p>Споредување (лица, ситуации, количини, димензии)</p> <p>Изразување молба</p> <p>Изразување желби</p> <p>Изразување сопствени преференци</p> <p>Изразување ставови</p> <p>Искажување мислење</p>	<p>- Mein Freund trägt einen Pulli eine Hose und ein T-Shirt. Er ist gross, dünn und blond.</p> <p>- Verkäuferin: „er war eine Stunde lang hier, und jetzt kauft er nichts, das ist eine Frechheit.“</p> <p>- Flugzeuge sind schneller als Autos.</p> <p>- Können Sie mir bitte helfen.</p> <p>- Ich möchte in die Zukunft Fotograf werden.</p> <p>- Er mag den Tag.Ich mag die Nacht</p> <p>- Meiner Meinung nach, das Leben war früher viel langweiliger als heute</p> <p>- Ich denke mein Leben ist jetzt viel besser.</p>	<p>Активности со примена на комуникативни модели со говорни и писмени вежби од типот водење дијалог, драматизација на дијалози, играње по улоги, вербализирање графикони, пополнување тектови со испуштени фрази, симулации и сл.</p>

	Израување сомнеж	- Wahrscheinlich schreiben wir morgen einen Test in Mathe.	
	Израување негодување	- Noch zehn Schachtel einräumen, und ich muss um sechs Uhr bei Max sein. Ich hasse den Job	
	Нарачување	- Wir möchten gern bestellen - Bitte sehr. - Ich nehme Gemüsefrikadellen mit Reis.	
	Дискутирање одлуки	-Am Abend gehe ich am liebsten ins Kino. -Und du? -Ich bleibe zu Hause und sehe fern.	
	Наведување податоци Давање информации	-In Süddeutschland gibt es viele Berge aber der höchste Berg ist die Zugspitze.	

Компонента 4. СЛУШАЊЕ СО РАЗБИРАЊЕ

Цели	Содржини	Примери	Активности и методи
Ученикот/ ученичката:			
<p>- да разбира куси искази кога се работи за прашања од сопствена непосредна важност и основни информации од позната тематика доколку се зборува полека и јасно.</p>	<p>Куси искази</p>	<p>-Kannst du mir Karins Telefonnummer sagen? - Ich muss sie anrufen. - Wann kannst du heute kommen? - Tut mir Leid, heute geht es nicht.</p>	<p>Активности од типот на соодветно невербално реагирање на слушнати искази и/или инструкции на пр.: движење на телото, мимика, цртање, внесување во план, заокружување информации (повеќечлен избор, точно/погрешно, да/не), поврзување слики; игри од типот квартет и сл.</p>
<p>- Глобално и селективно да разбира текстови со позната тематика и да извлече основни информации за секојдневни работи од помалку позната тематика ако се зборува полека и јасно.</p>	<p>Куси зборувани текстови</p>	<p>-Ich habe Lara beim Chatten kennengelernt. - Ihr Name im Chatroom war Tick Tack. - Ihre Kommentare haben mir gefallen, die waren wirklich witzig.</p>	<p>Активности од типот заокружување информации (повеќечлен избор, точно/погрешно, да/не), подредување точен редослед, формулирање наслови, пополнување текст со празнини, опис по слика, пополнување растер и сл.</p>

Компонента 5. ГОВОРЕЊЕ			
Цели	Содржини	Примери	Активности и методи
Ученикот/ ученичката:			
<ul style="list-style-type: none"> - едноставно да опишува и тоа во кратки некохерентни наведувања кои се состојат од едноставни фрази и реченици; - да опише личности, места и работи со едноставни зборови - да држи извежбана, кратка, едноставна презентација за позната тематика - да одговара на некомплицирани прашања ако постои можност да замоли за повторување или помош при формулирање; - да се разбира во едноставни секојдневни ситуации во кои се работи за некомплицирана директна размена на информации во врска со работата и слободното време; 	<p>Луѓе, животни и работни услови, секодневни рутински случувања, лични префернци, фамилија</p> <p>Информации во врска со работа и слободно време, количини, цени</p>	<p>-Er ist schlank und dunkelhaarig. -Er ist sehr spontan. -Sie ist genau so wie... -Sie ist größer als ...</p> <p>-Ich habe ... in ... kennengelernt. -Wir sind... -Wir haben ...</p> <p>-Soll ich ... oder soll ich ...? Am liebsten ...</p> <p>-Könnten Sie ... bringen?</p> <p>-Das weiße Hemd ist billiger als das schwarze.</p> <p>-Könnte ich die Hose in Blau haben? -Würden Sie mir die Hose eine Nummer kleiner bringen?</p> <p>-Am Morgen war es neblig. -Jetzt scheint die Sonne und es sind 24 Grad.</p>	<p><i>а) Говорна интеракција:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - поставување прашања и одговарање на истите; - играње по улоги според дадени модели; - симулации проследени со движења; - учество во кратки комуникативни ситуации; - барање/давање информации. <p><i>б) Усно искажување:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - опишување и раскажување по слики, видеоматеријали, ситуации и сл.; - продукција на кратки искази; - прераскажување на кратки едноставни текстови; - вежби со користење пантомими и мимики; - презентација на селектирани информации од текст; - самостојна работа. <p>Комуникативни рамки</p> <ul style="list-style-type: none"> - партнер во разговор (ученик-ученик; ученик-наставник); - раскажувач.

<ul style="list-style-type: none"> - да води многу кратки контактни разговори, да може разговорот да се одвива; - да замоли и понуди секојдневни стоки и услуги; - да сигнализира дека разбира; - да користи едноставни фрази во едноставни кооперативни целни задачи, ако се работи за замолување или давање на работи, прашување или разговарање за едноставни информации, следни чекори во кооперативна работа; - да дава информации за количини, цени и сл.; - да нарача јадење; - да размени информации; - да постави прашања за навика и секојдневни процеси, слободни активности, минати активности; - да дава едноставни објаснувања и упатства 		<p>-Was möchtest du machen? -Ich möchte... werden.</p> <p>-Ich bekomme jeden Monat von meinen Eltern Taschengeld. -Ich kaufe oft...</p> <p>-Könnten Sie ... bringen?</p> <p>-Was möchtest du machen? - Ich möchte... werden.</p> <p>-Dieses Mädchen darfst du nicht glauben. -Diese Geschichte stimmt sicher nicht. In Wirklichkeit</p> <p>-Wenn ich zu spät komme,... -Es stört mich, wenn ...</p> <p>-Ich stehe immer um ... auf, dann ...</p> <p>-Früher musste man ... Man durfte nicht ... Heute kann man ... -Das Handy funktioniert nicht, weil ...</p>	
--	--	---	--

Компонента 6: ЧИТАЊЕ СО РАЗБИРАЊЕ

Цели	Содржини	Примери	Активности и методи
Ученикот/ученичката:			
<p>- да чита и да разбира кратки едноставни текстови кои содржат многу фреквентна лексика и интернационални зборови;</p> <p>- селективно да разбере текстови со позната тематика;</p> <p>- да извлекува конкретни, определени или специфични информации од едноставни текстови за секојдневието, листи, писма, брошури и сл.;</p> <p>- глобално да разбира текстови за секојдневни работи од помалку позната тематика.</p>	<p>Куси текстови</p>	<p>1. Lies den Text noch einmal und kreuze „richtig“ oder „falsch“ an.</p> <p>a. Lisa muss ein Rezept von Jamie Oliver kochen. R / F</p> <p>b. Lisa hat den Test nicht geschafft. Jetzt kann sie als Köchin arbeiten. R / F</p> <p>c. Lisa arbeitet in einem Restaurant. R / F</p> <p>2. Verbessere die falschen Aussagen nach dem Text.</p> <p>b. Lisa hat den Test geschafft. Jetzt kann sie als Köchin arbeiten.</p> <p>3. Lies die Texte und ordne die Fotos zu.</p>	<p>Активности за идентификување информации од типот на заокружување информации (повеќечлен избор, точно/погрешно, да/не), поврзување слики и текст, формулирање наслови, пополнување текст со празнини, пополнување растер, трансфер на информации во графички прикази, реконструкција на структура и сл. игри од типот домино, Logikal, Brettspiel, Reaktionskarten и сл.</p>

Компонента 7. ПИШУВАЊЕ

Цели	Содржини	Примери	Активности и методи
Ученикот/ученичката:			
<ul style="list-style-type: none"> - да составува кратки и едноставни фрази и реченици со едноставни конектори од позната тематика; - едноставно да опишува и тоа во кратки некохерентни наведувања кои се состојат од едноставни фрази и реченици; - да пишува кратки и едноставни забелешки, информации, формулари; - да пишува кратки едноставни описи на настани и активности; - да составува многу едноставни лични писма за заблагодарување и извинување; - да пишува кратки едноставни секојдневни информации. 	<p>Луѓе, животни и работни услови, секодневни случувања, збиднувања и потреби, лични преференци, информации, настани и активности од секојдневието со позната тематика</p>	<p>-Was möchtest du am liebsten werden? -Wann hattest du das erste Mal diese Idee? -Was musst du machen, wenn du das schaffen willst? Name:..... Vorname:.... Beschreib deine Idee: -Ich kann ... sehr schnell... Unterschrift -Myne Familie (Ich habe...) -Myne Hobbys (Ich...gern...) -Myne Heimatstadt (Ich wohne in ...) -Schule und Lieblingsfächer (Ich mag..) -Ich finde, dass mein Leben früher/jetzt..... -Ich hatte kein..... -Jetzt habe ich -Ich konnte noch nicht -Jetzt kann ich</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Подредување зборови во слеана низа; - пишување по диктат; - пополнување формулари; - довршување реченици или краток текст; - пополнување текстови со испуштени зборови; - пишување куси пораки, куси пријателски писма, честитки, разгледници, имејл пораки итн.; - пишување краток едноставен состав според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот; - вежби со пишување кратенки; - подредување реченици и/или параграфи од даден текст; - изработка на постер и презентации; - самостојна изработка на тематски постери и сл.

		-Liebe/r ..., ich bin ... gut ... in ... angekommen. -Das Wetter ist ... -Das Hotel ist ... -Liebe Grüße	
--	--	---	--

Компонента 8. КУЛТУРА

Содржините од компонентата Култура не се изучуваат изолирано, туку се интегрирани во сите компоненти при изучувањето на јазикот. Целта е да се создаде сензибилизација за воочување на културолошките разлики и сличности како основа за развивање желба за запознавање, толеранција и емпатија кон другиот и различниот (на пр., преку имиња, празници, модели на културно однесување, обраќање, честитање празници, активности во врска со празниците, имиња на врсниците во германските говорни подрачја, некои типични презимиња, имиња на улици и плоштади, распоред на дневните и седмичните активности, слободно време, пазарење, храна, мода, песни, комуникативни модели, паралингвистички елементи и др.). Учениците се запознаваат со делови од историјата, географските обележја на земјите од германското говорно подрачје, големите градови и нивните културни знаменитости, делови од обичаите и традицијата, храната и пијалациите, празнувањето на Божик, Велигден, карневалите, роденденските прослави и сл. Преку селектирани текстови во наставата учениците се запознаваат и со германската литература. Преку актуелни натписи од весници или ТВ - емисии и Интернет вести учениците се запознаваат со модерна и актуелна Германија, како и со останатите земји од германското говорно подрачје.

Целта на интегрирањето на културата во наставата по германски јазик е да се стекнат интеркултурни компетенции за однесување и имајќи ги предвид културните разлики, да се развие чувство за воочување на културните разлики низ учењето и воспитувањето, како и почит кон другите луѓе и различните работи. Учениците треба да ги почитуваат и вреднуваат различните култури во светот, но и во својата земја, а различностите да ги доживуваат како можност за споредба и поврзување со културите, социјализација и интеграција и да препознаваат и да ги отстрануваат сопствените стереотипни ставови и однесувања.

4. ДИДАКТИЧКИ ПРЕПОРАКИ

Наставната програма во основа претпоставува целосен и комплексен јазичен и комуникативен развој преку конкретни и дејствено поврзани наставни ситуации на учење. Компетенциите не се развиваат поединечно и изолирано, туку треба се создаваат комплексни, сестрани можности за учење соодветни на возраста на учениците преку животно и комуникативно значајни функционално поврзани активности. Активностите во наставата треба да ги интегрираат и поврзуваат компетенциите со јасни тематски ориентирани цели и задачи транспарентни за учениците.

Наставата по германски јазик за учениците на оваа возраст се заснова на интерактивно учење кое ги опфаќа когнитивните, афективните и моторните аспекти на учениците, односно наставникот ги интегрира различните компоненти за функционално изучување на јазикот со ориентација на потреби, акција, дејствување и комуникација, развој на клучни компетенции, сензибилизација за самостојно и одговорно однесување на учениците, сензибилизација на интеркултурни аспекти при што улогата на наставниците вклучува и улога на модератори, помошници и партнери.

Наставата за оваа возрасна група се ориентира на когнитивното учење со свесна примена на јазичните структури во контекст и структурално воведување на граматичките структури кои се изучуваат интегрирано, а не како посебна јазична вештина. Во овој период се настојува воедначено да се развиваат говорната и писмената комуникација. Тоа значи дека се обрнува подеднакво внимание на сите јазични вештини: слушање и читање во рамките на компонентата Разбирање, на усниот и писменото говор, како од аспект на интеракција, така и од аспект на самостојна продукција.

Наставникот треба да ја поттикнува и развива автономијата на учениците преку активности и задачи кои ги оспособуваат да ја преземат одговорноста за сопственото учење, знаењето и способностите коешто ги стекнуваат во формален контекст на учење (во училница) и да ги користат надвор од неа.

Наставата треба да вклучува активности за развој на свесно користење на стекнатите знаења и вештини од првиот странски јазик (англиски јазик) коишто користат во изучувањето на германскиот јазик.

При изборот на активностите треба да се води сметка за внатрешната диференцијација и разновидноста. Треба да се одберат или адаптираат активности кои одговараат на различните стилови на учење, различните видови интелигенција и различните нивоа на знаења на учениците со менување на различни форми на работа и секвенци на дејствување.

Согласно горенаведеното, во странскиот јазик не можат да се издвојат, односно не може да се планира бројот на часовите по одделни компоненти. Изучувањето странски јазик на секој наставен час ги интегрира сите јазични вештини и компоненти.

Наставни средства:

- комплет од одобрен учебнички комплет за учениците;
- пакет прирачен материјал за наставникот;
- дополнителни наставни материјали, како на пр. списанија, флеш-карти, постери и др.;
- еднојазични речници за паралелката (германско-германски речник);
- двојазични речници за паралелката (мајчин јазик-германски јазик, англиски јазик – германски јазик);
- соодветни медиуми, како на пр. ЦД плеери/ЦД со текстови за слушање; компјутер со соодветен софтвер; ЛДЦ проијектор, ТВ со ДВД;
- Интернет пристап, образовни софтвери.

5. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Следење на постигањата на учениците

Во текот на наставата редовно се следат и се вреднуваат постигањата на учениците, се прибираат показатели за нивните активности, мотивираноста за учење, активната вклученост на часовите, дополнителната и додатната настава, соработката со другите, соработката со наставникот, самостојната работа и сл. (формативно оценување). Секоја активност на часот при која учениците искажуваат јазична активност, било на рецептивно, репродуктивно или продуктивно ниво, дава можност за воочување на напредокот и негово вреднување. Тоа значи дека евалвацијата е интегриран дел на секој наставен час, а не изолиран чин. Многу е важно при постапките на проверка на знаењето, како и оценувањето на ученикот, тие постапки да не се разликуваат од вообичаените активности на часот, односно учениците не треба посебно да се издвојуваат од групата при проверката на усната јазична продукција и интеракција.

Со цел да се мотивираат учениците наставникот треба поголем акцент да стави на позитивните аспекти на напредокот на учениците, т.е. на она што ученикот го знае, а не она што не го знае. На учениците им е потребна повратна информација за остварениот успех, што може да биде усна пофалба или друга соодветна позитивна реакција која наставникот ја има поставено како критериум за вреднување и пофалба.

Вреднувањето на напредокот на учениците се врши со бројчани оценки во текот на училишната година. Ученикот треба да биде вреднуван со најмалку 6 оценки во текот на учебната година (3 оценки во првото и 3 во второто полугодие). Од вкупно 6 оценки, 2 ќе се базираат на тест, а другите 4 ќе се базираат на усни, комуникативни проверки стекнати преку активноста на ученицкото за време на часовите.

Критериумите за формирање оценка треба да се експлицитни како за ученикот, така и за родителот, т.е. да се објаснат уште во почетокот на учебната година и наставникот да се придржува до тие критериуми. Како критериуми можат да се бидат: оценките од писмените работи/тестови, оценките од усното искажување и активноста на часот, изработката на проекти во наставата и сл. На крајот на прва година учениците ќе бидат оценети со бројчана оценка.

Последиците за ученикот во случај на неуспех ќе бидат во согласност со општата регулатива за средно образование во Република Македонија.

6. СТАНДАРДИ ЗА ОЦЕНУВАЊЕ

Стандардите за оценување на учениците треба да произлегуваат од поставените цели и очекуваните исходи.

При составувањето на стандардите за оценување треба да се користат формулации од листата на активни глаголи со кои би требало да се дефинираат целите според нивоата од Блумовата таксономија. Глаголот укажува на очекуваните исходи од учењето и директно произлегува од конкретните цели во наставата. Сакаме да напоменеме дека и покрај тоа што еден ист глагол може да се појави во различни нивоа на знаење, постои разлика во користењето на тој глагол. Таа разлика произлегува од дефиницијата на даденото ниво, што укажува на тоа дека глаголите треба да се гледаат во контекст на нивото на знаење што го илустрираат.

Следуваат табели на стандарди на оценување кои на наставникот можат да му помогнат при одредувањето на нивоата на знаењата и вештините на учениците од прва година на средното образование.

НИВО	Тема: КУПУВАЊЕ
ПОМНЕЊЕ	<ul style="list-style-type: none">• Разликува учтиво обраќање од неформално обраќање.• Препознава зборови и изрази поврзани со темата (мода, купување, опис на личности).• Поврзува, заокружува, подвлекува и издвојува зборови и изрази во куси текстови.• Запомнува нови зборови и куси изрази и може да ги препознае во нов контекст.
РАЗБИРАЊЕ	<ul style="list-style-type: none">• Глобално разбира куси текстови со едноставен вокабулар поврзани со темата.• Селективно разбира одредени информации од куси текстови со едноставен вокабулар поврзани со темата.• Ја разбира основната идеја, кажува со свои зборови и парафразира базични информации од кус текст со примена на предвидените граматички структури од темата.
ПРИМЕНА	<ul style="list-style-type: none">• Ги поврзува новите информации и зборови во контекст (решава вежби со дополнување и поврзување).• Применува учтива форма при говорно и писмено изразување со примена на едноставни јазични структури.• Применува новонаучени основни изрази и зборови при составување куси дијалози, играње улоги по ситуација (купување облека во продавница и сл.).
АНАЛИЗА, СИНТЕЗА И ВРЕДНУВАЊЕ	<ul style="list-style-type: none">• Идентификува разлики и споредува учтиво и неформално обраќање.• Издвојува информации од краток текст со секојдневна тематика.• Развива куси дијалози за темата.• Пишува кратки текстови со опис на личности со примена на едноставни јазични структури.• Изразува сопствено мислење за модата и изгледот со куси едноставни јазични структури.

НИВО	Тема: ПАТУВАЊЕ
ПОМНЕЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Разликува учтиво обраќање од неформално обраќање. • Препознава зборови и изрази поврзани со темата (патување, планирање на патување, време). • Поврзува, заокружува, подвлекува и издвојува зборови и изрази во куси текстови. • Запомнува нови зборови и куси изрази и може да ги препознае во нов контекст.
РАЗБИРАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Глобално разбира куси текстови со едноставен вокабулар поврзани со темата. • Селективно разбира одредени информации од куси текстови со едноставен вокабулар поврзани со темата. • Ја разбира основната идеја и со свои зборови кажува или парафразира базични информации од кус текст со примена на предвидените граматички структури од темата.
ПРИМЕНА	<ul style="list-style-type: none"> • Ги поврзува новите информации и зборови во контекст (решава вежби со дополнување и поврзување). • Применува учтива форма при говорно и писмено изразување со примена на едноставни јазични структури. • Применува новонаучени основни изрази и зборови при составување куси дијалози, играње улоги по ситуација (во туристичка агенција, во хотел, на железничка станица и сл.).
АНАЛИЗА, СИНТЕЗА И ВРЕДНУВАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Идентификува и споредува едноставни јазични структури (учтиво обраќање, реченици со сврзници, минато и сегашно време). • Издвојува информации од краток текст (одговара на вежби со точно/погрешно, да/не, одговара на куси прашања и сл.). • Развива куси дијалози или описи на темата за патување. • Пишува кратки писма или разгледници. • Пишува краток опис на времето со примена на едноставни јазични структури. • Изразува сопствено мислење со едноставни јазични структури.

НИВО	Тема: ЛИЧНОСТИ
ПОМНЕЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Препознава личности и чувства според интонацијата на гласот. • Разликува формално од неформално обраќање. • Препознава основни лични податоци за соговорникот. • Поврзува слика и текст. • Препознава основни податоци за дадената лексика. • Именува придавки за опис на својот физички изглед и оној на други лица. • Набројува спротивни придавки. • Препознава зборови и изрази поврзани со темата (личности и опис на личностите). • Поврзува, заокружува, подвлекува и издвојува зборови и изрази во куси текстови. • Запомнува нови зборови и куси изрази и може да ги препознае во нов контекст.
РАЗБИРАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Разбира глобално и детално кус слушнат текст. • Разбира невербални елементи во комуникацијата. • Разбира кратки едноставни текстови кои содржат многу фреквентна лексика и интернационални зборови. • Дава куси одговори на дадени прашања. • Дискутира на тема поврзана со личности. • Глобално разбира текстови за секојдневни работи од помалку позната тематика. • Парафразира искази на одредени личности. • Пишува кратки и едноставни забелешки, информации, формулари. • Ја разбира основната идеја и со свои зборови кажува или парафразира базични информации од кус текст со примена на предвидените граматички структури од темата.
ПРИМЕНА	<ul style="list-style-type: none"> • Игра по улоги при разменување информации со одредени личности од темата. • Користи учтиви прашања и се обраќа учтиво. • Одговара на некомплицирани прашања ако постои можност. • Замолува за повторување на прашањето или помош при формулирање. • Учествува во куси комуникативни ситуации притоа применувајќи новонаучени основни изрази и зборови за составување дијалози на темата за личности. • Модифицира барање/давање информации. • Ги поврзува новите информации и зборови во контекст (решава вежби со дополнување и поврзување).

<p>АНАЛИЗА, СИНТЕЗА И ВРЕДНУВАЊЕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Издвојува информации од краток едноставен слушнат текст од секојднениот живот. • Идентификува и споредува едноставни јазични структури (учтиво обраќање, реченици со сврзници, минато и сегашно време). • Издвојува информации од краток текст (одговара на вежби со точно/погрешно, да/не, одговара на куси прашања и сл.). • Развива куси дијалози или описи на темата за личности. • Пополнува формулар со лични податоци. • Пишува краток текст со лично претставување или претставување некој друг.
---	---

<p>НИВО</p>	<p>Тема: МЕРНИ ЕДИНИЦИ</p>
<p>ПОМНЕЊЕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Препознава личности и чувства според интонацијата на гласот. • Разликува формално од неформално обраќање. • Препознава основни лични податоци за соговорникот. • Поврзува слика и текст. • Препознава основни податоци за дадената лексика. • Набројува именки со кои се изразува мерка и количество. • Кажува приближна и точна вредност, мерка и количество. • Препознава зборови и изрази поврзани со темата. • Поврзува, заокружува, подвлекува и издвојува зборови и изрази во куси текстови. • Запомнува нови зборови и куси изрази и може да ги препознае во нов контекст.

<p>РАЗБИРАЊЕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Разбира глобално и детално кус слушнат текст. • Разбира невербални елементи во комуникацијата. • Разбира кратки едноставни текстови кои содржат многу фреквентна лексика и интернационални зборови. • Дава куси одговори на дадени прашања. • Дискутира на темата поврзана со личности. • Глобално разбира текстови за секојдневни работи од помалку позната тематика • Пишува кратки и едноставни забелешки и информации • Ја разбира основната идеја и со свои зборови кажува или парафразира базични информации од кус текст со примена на предвидените граматички структури од темата.
<p>ПРИМЕНА</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Игра по улоги при разменување информации со одредени личности темата. • Користи учтиви прашања и се обраќа учтиво. • Одговара на некомплицирани прашања ако постои можност. • Замолува за повторување на прашањето или помош при формулирањето. • Учествува во куси комуникативни ситуации притоа применувајќи новонаучени основни изрази и зборови за составување дијалози на темата мерни единици. • Модифицира барање/давање информации. • Ги поврзува новите информации и зборови во контекст (решава вежби со дополнување и поврзување).
<p>АНАЛИЗА, СИНТЕЗА И ВРЕДНУВАЊЕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Издвојува информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот. • Идентификува и споредува едноставни јазични структури (учтиво обраќање, реченици со сврзници, минато и сегашно време). • Издвојува информации од краток текст (одговара на вежби со точно/погрешно, да/не, одговара на куси прашања и сл.). • Развива куси дијалози или описи на личности од темата. • Пополнува формулар со лични податоци. • Ја образложува својата идеја на темата.

НИВО	Тема: МОЈАТА ИДНА ПРОФЕСИЈА
ПОМНЕЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Препознава имиња на храна и пијалоци, имиња на прибор за јадење. • Препознава основни податоци за дадената лексика. • Ги препознава главните информации во огласите. • Именува професии. • Разликува предлози со акузатив и со датив. • Препознава фрази поврзани со темата. • Препознава нови зборови во текстот. • Ја препознава темата при усно изразување на соговорникот. • Препознава личности и чувства според интонацијата на гласот.
РАЗБИРАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Разбира глобално и детално краток слушнат текст. • Ги разбира прашањата поврзани со текстот. • Разбира селективно и глобално краток прочитан текст. • Разбира одредени граматички структури. • Разбира одредени задачи поврзани со темата. • Ги разбира прашањата на соговорникот на темата.
ПРИМЕНА	<ul style="list-style-type: none"> • Ги применува новонаучените зборови на темата за професија во дијалог, интервју и сл. • Применува кратки фрази при пишување кратки состави. • Применува нови граматички правила при говорење и пишување. • Издвојува информации од краток слушнат текст. • Применува учтива форма при говорно и писмено изразување.
АНАЛИЗА, СИНТЕЗА И ВРЕДНУВАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Селектира информации од краток текст за храна, пијалоци, професии и сл. • Издвојува информации од краток слушнат текст. • Пишува кратки огласи, текстови на темата. • Развива кратки дијалози или интервју на одредена тема. • Пишува краток текст за својата идна професија.

НИВО	Тема: МИНАТОТО И ДЕНЕС
ПОМНЕЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Препознава нови изрази/фрази. • Ја препознава главната тема при слушање на дијалог. • Поврзува слика и текст • Го препознава животот во минатото и денес во Германија. • Разликува сложени реченици со dass /weil. • Препознава нови зборови во кратки текстови. • Разликува текстови во минато време. • Препознава личности и чвства според интонацијата на гласот.
РАЗБИРАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Разбира глобално и детално краток слушнат текст. • Разбира селективно и глобално краток прочитан текст. • Ги разбира задачите поврзани со текстот во минато време. • Разбира кратки фрази на тема за слободни активности. • Разбира одредени граматички структури. • Ги разбира прашањата на соговорникот на тема за животот во минатото и денес.
ПРИМЕНА	<ul style="list-style-type: none"> • Ги применува новонаучените фрази на тема за слободните активности во дијалог интервју и сл. • Применува новонаучени глаголи во минато време. • Применува нови граматички структури при говорење и пишување. • Издвојува информации од краток слушнат текст. • Применува учтива форма при говорно и писмено изразување.
АНАЛИЗА, СИНТЕЗА И ВРЕДНУВАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Издвојува информации од краток текст за активности во слободно време и за животот во минатото и денес. • Издвојува информации од краток слушнат текст. • Пишува кратки реченици и прави споредба на животот во минатото и денес. • Развива кратки дијалози или интервју на одредената тема. • Пишува краток текст за својот живот во минатото и денес.

7. ПРОСТОРНИ УСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗИРАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Просторните услови и опременоста на училниците за успешна реализација на наставната програма за прва година гимназиско и средно стручно четиригодишно образование треба да се во согласност со општиот норматив за опременост за реализирање на наставните програми за средно образование.

Се препорачува, заради креативна и интерактивна настава, како и полесен визуелен контакт помеѓу учениците, за да слушне добро што се зборува и најоддалечениот ученик и да има преглед на училницата, клупите да бидат наредени на следниот начин: повеќе клупи доближени, кружно наредени или групирани во неколку коцки, како и преместување и групирање на столчињата по потреба.

8. ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Ученикот/ученичката:

- го разбира значењето на лексичките единици предвидени за усвојување согласно барањата на наставната програма и може да ги репродуцира и употребува во соодветни говорни ситуации;
- разбира покуси и подолги искази и текстови со позната и помалку позната тематика (глобално и селективно);
- комуницира во едноставни и посложени задачи кои бараат размена на информации на познати теми и активности;
- опишува, се искажува користејќи фрази и едноставни искази со цел да искаже сопствени искуства, ставови и мислења, притоа користејќи едноставен јазик и граматички структури согласно барањата на наставната програма;
- чита и идентификува конкретни информации во даден текст и глобално разбира покуси и подолги наративни текстови;
- пишува куси насочени дескриптивни и наративни состави (кратка порака, писмо, опис, честитка);
- има познавања од културата на земјите од германското јазично подрачје;
- користи ИКТ во содржини од предметот.

9. НОРМАТИВ ЗА НАСТАВЕН КАДАР

- Завршени студии по германски јазик и книжевност - наставна насока, VII ¹.
- Завршени студии по германски јазик - друга насока и со здобиена соодветна педагошко-психолошка и методска подготовка на акредитирана високообразовна установа, VII ¹.

Потпис и датум на утврдување на Наставната програма

Наставната програма по предметот *германски јазик* како втор странски јазик за I година средно четиригодишно образование, на предлог на Бирото за развој на образованието, ја утврди

бр. 12-2624/1 од 17.02.2015

Министер

Abdilaqim Ademi

Изготвил: работна група, координатор Ѓулај Исаки-Усеини, советник во Бирото за развој на образованието

Контролирал: Трајче Ѓорѓијевски, раководител на одделение

Одобрил: м-р Митко Чешларов, раководител на сектор